

EU MOZAIKOK

INFORMÁCIÓK ÉS ISMERETTERJESZTÉS AZ EURÓPAI UNIÓRÓL - AZ MTA KRTK
VILÁGGAZDASÁGI INTÉZET SOROZATA

2019/05.

2019. MÁRCIUS 4.

NASZÁDOS ZSÓFIA

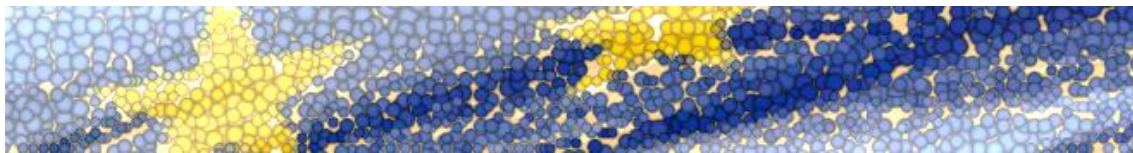
TÉVHITEK ÉS CÁFOLATUK AZ EU-RÓL II.

„Az EU célja, hogy tömegesen idegen kultúrájú migránsokat telepítsen Európába. A nemzetállamok feladata, hogy ezt megakadályozzák”

Ha választani kellene egyetlen állítást, amely az Európai Unióval kapcsolatos magyar közbeszédet és közgondolkodást az utóbbi években leginkább befolyásolta, akkor alighanem a fenti mondat lenne az. A menekültek befogadása, és általánosságban a bevándorlás kérdése 2015 nyara, vagyis a migrációs válság tetőzése óta kiemelten foglalkoztatja az európai és a magyar közvéleményt egyaránt. Vitathatatlan, hogy az utóbbi évek egyik legsúlyosabb humanitárius, biztonsági, szociális és gazdasági vonatkozásokkal is bíró kihívásáról van szó, amely folyamatosan próbára teszi az európai államok teherbíró képességét, és heves közéleti viták forrása. Éppen az ügy súlya és jelentősége miatt fontos azonban, hogy tisztában legyünk a bevándorlással, menekültekkel kapcsolatos tényekkel, az Európai Unió és az európai államok valós szerepével, politikájuk tartalmával, és a megoldási javaslatok hátterével.

Az első és legfontosabb dolog, amelyet hangsúlyozni kell, hogy az Európai Unió olyan horderejű kérdésben, mint hogy egy tagállama mennyi menekültet fogadjon be, nem jogosult döntést hozni az egyes tagállamok egyhangú hozzájárulása nélkül. **A kötelező betelepítési kvóták tehát semmilyen valós fenyegetést nem jelentettek:** számos európai kormány ellenezte és ellenzi őket. Ám a kvóták támogatói sem általánosságban a brüsszeli intézmények, hanem szintén egyes tagállamok voltak.

Az EU-ban sok vita zajlott az elmúlt években azzal kapcsolatban, hogy hány menekültet fogadjon be az európai közösség, és milyen szempontokat érvényesítsen ebben a komplex folyamatban. Azok az államok, amelyek a menekültek elsőszámú célországai voltak, meg kívánták osztani a terheket a többi tagállammal. A kvóták ellenzői többek között azzal érveltek, hogy nincs értelme a menedékkérők elosztási mechanizmusáról beszélni addig, amíg a

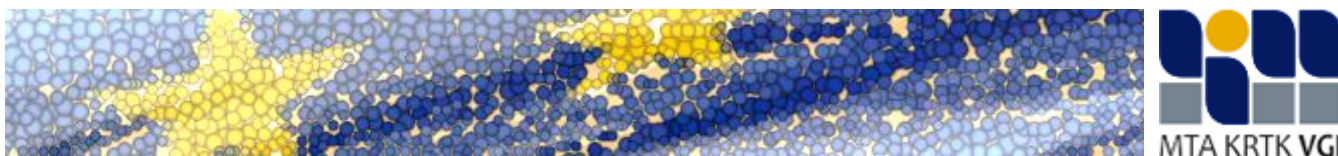
EU MOZAIKOK

INFORMÁCIÓK ÉS ISMERETTERJESZTÉS AZ EURÓPAI UNIÓRÓL - AZ MTA KRTK
VILÁGGAZDASÁGI INTÉZET SOROZATA

határellenőrzés kérdésében nincsen konszenzus, és általában nincsen meghatározva a befogadandó menekültek lehetséges legmagasabb száma. Fontos hangsúlyozni ugyanakkor, hogy ebben a kérdésben a magyar kormány soha nem állt egyedül, több EU-tagállam osztotta ezt nézetet. (pl. Csehország, Lengyelország). Végül 2018 decemberére világossá vált, hogy olyan szakadék tátong az álláspontok között a kvóták kérdésében, hogy a német kormány javaslatára [levették](#) az Európai Tanács napirendjéről az ügyet. Ma már a kvótát eredetileg támogató államok vezető sem beszélnek arról, hogy a válság megoldásának kulcsa ez lenne.

Gyakran elhangzó tévhit az is, hogy az Európai Unió az illegális bevándorlás támogatója. Ez természetesen a legkevésbé sem állja meg a helyét: egyetlen országnak vagy nemzetközi szervezetnek sem lehet érdeke, hogy a területére ellenőrizetlenül lépjen be bárki, majd onnan ellenőrizetlenül lépjen ki. A menekültjogi szabályok, a kérelmek elbírálásának rendje, és az ezzel kapcsolatos európai „munkamegosztás” [megváltozott](#), miután az ún. dublini szerződésben foglaltak alapján 2015-től egyes tagállamok (pl. Görögország), olyan nyomás alatt álltak, hogy sem közigazgatási szervezetük, sem anyagi forrásaik nem voltak elégségesek ahhoz, hogy az összes kérelmet elbírálják, az illegálisan az országba lépőket pedig feltartóztassák. (Az említett, akkor hatályos szabályozás szerint ennek így kellett történnie, minden menekültkérelmet abban az országban kellett elbírálni, ahol a menedékkérő először belépett az EU területére.) Ám ez a változás nem azt jelentette, hogy az európai intézmények vagy államok ellenőrizetlenül tágra nyitották volna kapujukat mindenki előtt. A több éven át elhúzódó, és minden elemében máig nem lezárt reformfolyamat [lényege](#) az volt, hogy tehermentesítse azokat az országokat, amelyeken keresztül a legtöbb menedékkérő érkezik, és a kérelmek elbírálásába, illetve a menekültstátuszt elnyertek ellátásába bevonja a többi tagállamot is.

Az európai államok, és az EU vezetői számára világos, hogy a menekültválság megoldására és a migrációs nyomás tartós csökkentésére a megfelelő megoldás az, ha hatékony eszközökkel hozzájárulnak azoknak a válságoknak a kezeléséhez, amelyek miatt emberek százezrei hazájuk elhagyása mellett döntenek a Közel-Keleten és Afrikában. **Három kulcsfontosságú terület van, amelyre az Európai Unió nagy hangsúlyt helyez.** Először is szerződést kötnek, és támogatást nyújtanak azoknak az államoknak, elsősorban Törökországnak, amelyek a legtöbb menekültet fogadják, és ahonnan a menekültek könnyen

EU MOZAIKOK

INFORMÁCIÓK ÉS ISMERETTERJESZTÉS AZ EURÓPAI UNIÓRÓL - AZ MTA KRTK
VILÁGGAZDASÁGI INTÉZET SOROZATA

hazatérhetnek. Törökország és az EU 2015 szeptemberében kötöttek megállapodást, amely hatékonyan mérsékelte az Európára nehezedő migrációs nyomást. Másodsorban több európai állam igyekezett hathatósan, katonai erő mozgósításával is hozzájárulni a szíriai polgárháború befejezéséhez, és a radikális iszlamista csoportok felszámolásához. Ezen a területen Franciaország különösen aktív volt.

A harmadik, és hosszú távon a legfontosabb terület a humanitárius és gazdasági segítségnyújtás Afrikában, különösen a Maghreb, illetve a szub-szaharai régióban. Az Afrikát sújtó válságok, amelyek a migrációt ösztönzik, széles skálán mozognak. Nem csupán az időről-időre fellángoló polgárháborúk jelentenek fenyegetést, de a klímaváltozás következményeit, a tiszta ivóvíz hiányát, és ebből következően a fenntartható gazdasági fejlődés ellehetetlenülését is elszenvedik az itt élők. 2017 novemberében az [EU-Afrika csúcson](#) született megállapodás, amely többet között egy 44 milliárd euró értékű európai beruházási tervet is tartalmazott, melyet 2020-ig fognak megvalósítani. 2019 februárjában az EU – Arab Liga [sharm – el – sheik –i csúcstalálkozója](#) szintén fontos mérföldkőnek tekinthető. Itt a részes felek az EU-arab partnerség erősítésével többek között az emberkereskedelem és az illegális migráció megfékezéséről állapodtak meg.

Jól látható tehát, hogy mindazok az állítások és sugalmazások, melyek szerint az Európai Unió úgy általában, illetve konkrét nyugat-európai országok az illegális bevándorlást támogatják, nem veszik figyelembe a biztonsági és törvényességi szempontokat a menedékkérők befogadásánál, netalán „népességcserére” törekszenek fejlődő államokkal, a legkevésbé sem állják meg a helyüket.